

A CO MARTIN ?

Milý Martine,

konečně se dostáváme k tomu, abychom začali adventní společný dopis; mezitím jsme slyšeli po telefonu od babičky, že jí psal, že se objeví na Sylvestra /nebo Silvestra?/. Zatím tedy pokračování proslovu kmotra k Jirkově confirmaci:

NO a teď přejdeme k AD REM.

Tem je všechno daleko problematičtější, jak uvidíte. Kdepak člověk, to není nejsložitější problém dneška. Nejsložitější je ta věc. A ta věc je CONFIRMATIO. Už jsem ohehdá zkoušel Jirku, ptal jsem se ho, jak se řekne jistý, no a museli jsme to pomalu odvodit přes tu confirmaci. A to je to, co je problémem confirmace.

Teď, protože mluvím o věci, tak to neber osobně. Můžeme u konfirmace předpokládat vůbec něco, co by bylo jisté a co by mohlo být jenom zajišťováno, co by mohlo být pevné a mohlo být upevňováno? Můžeme mluvit o confirmaci tam, kde není nic, co by sneslo ten termín FIRMUS, ale kde je tomu tak, že není nic? To je třeba podrobit jisté zkoušce a to nejenom zkoušce konkrétní, osobní, ale obecné. Já se pamatuju, že v jistých dobách nebo možná že ještě dodnes na některý h sborech se konfirmují dítky čtrnáctileté, protože je obava, že jakmile vyjdou z decítleťky nebo už z osmé třídy, že je potom už nikdo k té confirmaci nechytí.

/Uživení mezi poslušáči. Jsou přítomny tři letošní konfirmandky: Hana, Olga, Marta tři sestry, které byly zároveň konfirmovány. Věc objasněna kmotrovi a ten pokračuje dále/.

Otázka byla postavena tak: když confirmace, tak ve třinácti, ve čtrnácti anebo tedy asi žádná confirmace nebo confirmace jenom malé části, těch, kteří by kdykoli ke confirmaci přišli. Ale jak je možno očekávat, že ve třinácti, čtrnácti, patnácti letech dokonce děti mají už nějaké jistoty, které je třeba už jenom upevňovat, zajišťovat. Pokud mluvím o nás, kteří již jsme překročili toto stádium třinácti, čtrnácti, patnácti let, - tak naše zkušenosti, většinou se v nich asi shodneme, nám říkají, že ta vlastní otázka životní orientace, se staví vlastně před mladého člověka až mnohem později, v takových sedmnácti, osmnácti, devatenácti letech se jenom ta otázka staví, ale odpověď na ni přichází někdy dost po dvacátém roce.

Já sám jsem pocházel, pošel přesně řečeno, z rodiny evangelické a vzhledem k takové dneska až neuvěřitelné stabilitě tehdejších poměrů jsem byl týž farářem pokřtěn, zkoušen vždy po nedělní škole, když jsme se opět sešli z těch kroužků jednořlivých, z těch skupinek, byl jsem vyučován ve škole, sice ne v obecné, ale pak na střední, byl jsem připravován ke confirmaci, konfirmován, pod jeho vedením jsem pracoval v dorostě, ve sdružení o týž farářem jsem byl dokonce oddán s jakousi dívkou, která přišla z cizích luhů a hájů. /Uživení v sále/.

Já na toho muže velmi rád vzpomínám a dokonce musím říci, že tím častěji, čím jsem starší, ale velice dobře si uvědomuji, že ačkoli jsem měl tak veliké štěstí, že to byl právě on, který mne uváděl do křesťanského myšlení, tak že jsem prošel dost značnou krizí, kdy se mi zdálo, že vlastně to křesťanství celé nestojí za nic, že to je k ničemu, že to je tak nanejvýš pěkná báchorka a že orinetace životní musí být založena na něčem docela jiném, že to tak v nejlepším případě je takový kolorit, takový folklor, taková přízdoba životní, ale v žádném případě základ. A teprve při překonání této krize, těchto vnitřních konfliktů, rozpaků a pochyb jsem vlastně začal přicházet k tomu, co to vlastně je křesťanství.

Do té doby, jak se mi pak zdálo, jsem všechno viděl jenom z povrchu, neměl jsem ponětí o ničem podstatném a musel jsem vlastně všechno budovat od začátku. Teprve pak jsem začal rozumět některým slovům, některým naučením, některým výkladům, některým kázáním, která jsou

do té doby slýchal, ale jimž jsem nerozuměl právě proto, že to ve mně vyvolávalo jenom to, co už jsem slýchal od malička a utvrzovalo mě to v něčem, co už jsem znal, v čem jsem byl zaběhnutý a co mně vlastně znemožňovalo nebo stěžovalo pochopit něco, co bylo za tím a na co jsem dosud neměl vyvinutá tykadla, co jsem vůbec nedovedl vnímat, co jsem nedoveel nahlédnout.

No tak, jaká confirmace v patnácti letech? Zdálo by se tedy, že je to věc veskrze pochybná. Jakýsi relikt starých zvyků posunutý poněkud k absurdnosti právě tím, že objektem péče jsou děti příliš mladé, příliš malé, neschopné se rozhodovat, neschopné posoudit celou záležitost. Já nevím, jak bude vypadat zřítejší confirmace, ale já jsem se necítil nejlépe při své confirmaci, protože tam situace tam vytvořená stavěla před jakýsi apel, před výzvu k osobnímu rozhodnutí, k osobnímu závazku a k osobnímu vyznání. To mně dělalo velké potíže. Já jsem si nikdy nebyl dost jistý, že k nějakým vyznavačským aktům mám kompetenci, mám pouvoir, že jsem k tomu dost zralý. Neměl jsem ty vyznavačské akty rád a nejlíp mně šly z duše, když jsem si to vůbec neuvědomoval, když jsme se třeba s hádal s někým.

Confirmace je problematičtější z jiného hlediska. V evangelii, v celé tradici prorocké, která ústí v evangelium, čteme, že se člověk má vzchopit, zanechat všechno staré za sebou, vykročit na novou cestu, zpívat novou píseň, a změnit své smýšlení. To je snad ta nejzákladnější myšlenka evangelia, to, s čím k nám evangelium jako dobré, radostné poselství přichází. To je vždycky zároveň výzva ke změně smýšlení, to jest k tomu, čemu se v řeckých textech říká METANOIA, to je v pravém slova smyslu změna smýšlení. Pravda je, že je to trochu zúžené, když to chápeme jenom slovníkově, jenom etymologicky. Obvykle se tím rozuměla změna celé životní orientace, ale pravda je, že ten termín je META-NOIA a že to je změna smýšlení, neboť ta NOIA je od NOUS, NOUS je rozum, tedy změna rozumového přístupu k věcem, změna způsobu myšlení, která potom samozřejmě vede ke změně celé životní orientace.

Jakou funkci může mít confirmace uprostřed výzvy ke změně smýšlení? Confirmace je nepochybně upevňování něčeho, co tu je, ale my jsme přece evangeliem zváni k tomu, abychom se k tomu, co tu je, obrátili zády a dívali se někam do nových perspektiv, někam kupředu, někam k tomu, co ještě není. To je nepochybně velmi důležitá věc, člověk má nepořád každý den tendenci sklouzávat do starých kolejí, nic není člověku bližší než své jistoty zkládat na tom, co se opakuje, co je stále stejné. Člověk si navyká na nejrůznější, ať už denní úkony, denní události nebo alespoň události, které se dosti často obracují. Člověk se cítí doma, když už ví, kde co je, když to tam má všechno pevné místo a z toho všeho, z tohoto domova, kde je všechno pevné a jisté.... /Pokračování příště/.

PIPPA'S SONG

The year's at the spring,
The day's at the morn;
Morning's at seven;
The hill-side's dew-pearled;
The lark's on the wing;
The snail's on the thorn;
God's in His Heaven -
All's right with the world.

ROBERT BROWNING /1812-1889/

PIPPA ZPÍVÁ

Rok těší se vesně,
den v jistru se koupá;
to k sedmé se blíží;
luh perlami zkvět;
pták hlaholí plesně;
plž v hlohu se houpá;
Bůh s nebe k nám shlíží
a dobrý je svět!

Přeložil Frant. Šalaj

...Chtěl jsem Tě potěšit překladem básničky R.Browninga. Ztrávil jsem nad ní mnoho utěšených hodin, ale básnický překlad se mi nepovedl. Posílám zatím dvě varianty překladů prozou.

I. Kde co bylo v tu chvíli: rok byl u jara a den u jitra. Slunce stálo přesně na sedmé hodině. Perly rosy pilně krášlily křoví na kraji Lačnova. Nad polem zpíval skřivan. Na hlohu u cesty se vysoko vypracoval hlemýžď. Pepík mu řekl: boudičkář. Bůh je všude při práci a ty by ses bál o tento svět ? /57 slov/

II. Ten rok byl ještě jarní a ten den byl teprve ranní. Bylo sedm a skráně strání měly ještě perly z rosy, ale skřivan byl už dlouho na svém místě. Podíval jsem se na pilného šneka na hlohu a znovu pozvedl hlavu. Bůh má všechno ve svých rukou - i nás a naši zemi. /52 slov/.

Originál má jen 35 slov a toho 9x THE ! Sám bych si na to God's in His Heaven - All's right with the world v té stručnosti netroufal. Ale rozumím mu v tom bodovém prožitku té jistoty. Že na světě není ALL RIGHT jsem věděl dobře. Toto je píseň PIPPY, máme doma překlad Fr.Baleje, na jehož četbu vzpomínal Ludvík. Ať Jirka ty překlady srovná ! Balejovi se podařilo dodržet rýmy a stručnost !

/Bohunice, 21.8.1978/

L e i s u r e

What is this life if, full of care,
We have no time to stand and stare !
No time to stand beneath the boughs,
And stare as long as sheep and cows.
No time to see, when woods we pass,
Where squirrels hide their nuts in grass.
No time to see, in broad daylight,
Streams full of stars, like skies at night.
No time to turn at Beauty's glance,
And watch her feet, how they can dance.
No time to wait till her mouth can
Enrich that smile her eyes began.
A poor life this if, full of care,
We have no time to stand and stare.

W.H.DAVIES /1971-1940/

U s e b r á n í

Jak si lidský život ceníš,
když jej stále ve shon měníš?
Neumíš si vydechnouti,
po kraji se rozhlédnouti.
Nemáš čas si pod strom stoup
nout
v tichu na svět smysly
jako ovce nebo krávy/upnout,
zírají nad stébly trávy.
Nemáš čas, když míjíš hvězdy
slyšet zpívat lesní drozdy,
vidět veverku jak skrývá
v trávě ořech, když jí zbývá
Nemáš času v denním svitu
spatřit hvězdy v proudů tře-
tu
jako v noci v drahách mléč-
ných
žhnouti jiskry světél věčných
Nemáš čas jak slunečnice
slunci nastavit své líce,
zajme-li tě v rychlém sledu
pohled očí místo ledu.
Nemáš čas a nevíš ani,
k čemu bystré nohy laní
stvořeny jsou - zda jen k chů-
nebo k daru tance můzy. zi
Nexumíš se dočkat času,
v kterém pohled plný jasu,
až mu dozrát dají řasy
v úsměv zlátné - jako klasy.
Chudě lidský život ceníš,
když jej ve smrt spěchem mě-
Neumíš-li nadechnouti, niš.
po světě se rozhlédnouti.

Přeložil Ješ

Lenošení

K čemu takhle život žiješ ?
Děláš, spěcháš, tloustneš, tyješ...
Neumíš se zrekreovat
po kraji se potulovat.

Nemáš čas si pod buk stoupnout
v klidu lunch si lehký slupnout,
nežli ovce nebo krávy
zatím spasou hektar trávy.

Nemáš čas, když jedeš lesy,
slyšet slavit lesní plesy,
vidět, jak když vořech zbejvá
veverka ho v sejfu skrejvá...

Volně podle W.H.Daviesse

Julikinder

Wir Kinder im Juli geboren
Lieben den Duft des weissen Jasmin,
Wir wandern an blühenden Gärten hin,
Still und in schwere Träume verloren.

Unser Bruder ist der scharlachene Mohn,
Der brennt in flackernden roten Schauern
Im Ahrenfeld und auf den heissen Mauern,
Dann treibt seine Blätter der Wind davon.

Wie eine Julinacht will unser Leben
Traumbeladen seinen Reigen vollenden,
Träumen und heissen Erntefesten ergeben,
Kränze von Ahren und rotem Mohn in den Händen.

Hermann Hesse /1877-1962/

Červenec a jeho děti

My děti narozené v červencových dnech
milujeme vůni jasmínu bez vad,
putujeme podle planoucích zahrad,
tiché, ztracené v těžkých, podivných snech.

Náš bratr mák se obléká jen do šarlatu,
co hoří v přeprčkách plápolavě rudých
v klasném poli a na horkých zdech chudých,
pak vítr rozežene zbytky jeho šatu.

Jak červencovou noc chce život náš
obtížený snem naplnit svůj rej,..
Šny a horké dožínky mu dej,
vždyť věnce z klasů, rudých máků máš !

Přeložili Jaš a Jiš

Dík

Neměl jsi
Kriste Pane
kde bys hlavu složil
a přece
otevřel jsi dům své lásky těm
kteří uprostřed všech dob
hledají odpočinutí

Nebyl jsi
Kriste Pane
prorokem ve své vlasti
a přece
všem budoucím národům
podal jsi číši
průzračné moudrosti

Svět neměl
Kriste Pane
pro Tebe víc
než hořký kalich smrti
a přece
ze studnice života
mu dáváš věčně pít

Je můj dík
Kriste Pane
plachý a neumělý
však vím
že Ty mu rozumíš

Eva Hřibová

Pravda mých smutků je nabíledni
a každým dechem poraní.
Bývali jsme vroucně neposední -
celý život za to sklízíme pokání.

Trpká je připomínka ukousnutých soust
jenom trýzen, pot a hrubé mozoly.
Nestavíme palác, vědycky jenom most,
po němž táhnou stáda, tlupy, kdokoli.

J sme ztracená generace - tolik požárů
je záminkou cti, jež po nich pohasne.
Nejtěžší je vzpoura proti bezvládní, jež bez tvaru
hubí touhy zrazené i touhy úžasné.

Moje smutky jen tak na vzdor času nevznikly
a nesloužím jim vztekem medvědím.
V proud světla jdu stínům přivykly
rozbíesk jeho v písni soutědím.

Oldřich Tomek, Bory 11.1.79

Sedmá scéna z Příběhu zpívacího kováře

Betsy jde si
lehnout si.
A tu jí svědomí
uvědomí, že zlomí
život takovým jednáním.

"Kampak jel ten Fred,
když o Jimmym slyšel, hned?"

Betsy vsedne na koně
a jede k Indiánům po savaně
a po tmě.

Hlídka jí zastaví,
koho hledá.
Odbýt se nedá.
S Bičigešem se zdraví,
Tegumaje taky.

Tito dva hned na cestu jedou
opouštějí Betsy celou bledou.

Další den v poledne
Betsy opět bledne.
Vidí dva Indiány a tělo na koni.
Chmurné myšlenky se jí v mysli honí.

Jimmy je zraněn, špatně se mu vede.
"Do mého pokoje, tam nikdo nechodí!"

A Tegumaj hned jede
pro Manokiho, medicinmana
a Betsy zůstává zase sama,
protože jede dělat falešný hrob
a jak bylo zvykem těch dob,
dá na něj klobouk bez ozdob.

Pěkné vánoce a optimální
nový rok přeji Jaš a Jiš